Адыгэ макъ

№ 153 (19918)

2011-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

ШЫШЪХЬЭIУМ и 5

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ЯIофшIэнкIэ къалэжьыгъ

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан къэралыгъо ыкIи республикэ тын лъапIэхэр зыфагъэшъошагъэхэм тыгъуасэ аритыжьыгъ. Адыгеим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышIынхэм зиIахьышIу хэзышIыхьэхэрэм зэрарыгушхорэр, зэрафэразэр, ахэм къалэжьыгъэр зыщаритыжьырэ Iофтхьабзэхэм сыдигъуи игуапэу зэрахэлажьэрэр республикэм ипащэ къыIуагъ, яIофшIагъэ ащ фэдэу къызэрэхагъэщыгъэм фэшI къафэгушIуагъ.

— Илъэс зэкIэлъыкIохэм шъуищытхъу яжъугъаIозэ, уцуи гъэпсэфи шъуимыIэу республикэм ыкIи Урысыем шъуафэлэжьагъ. Ар тэ дэгъоу зэхэтэшIэ ыкIи ащкIэ инэу тышъуфэраз, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан къэзэрэугъоигъэхэм закъыфигъазэзэ.

Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым унашъоу ышIыгъэм диштэу орденэу «Родительская Слава» зыфиIорэр афагъэшъошагъ Мыекъопэ районым щыпсэухэрэ зэшъхьэгъусэхэу Андрей ыкIи Надежда Соловьевхэм. Лъэныкъоу зыщылажьэхэрэм гъэхъагъэу ащашIыгъэхэм, гуетыныгъэ фыряIэу яIофшIэн зэрагъэцакIэрэм афэшI УФ-м и Президент иунашъокIэ заслуженнацIэр къафагъэшъошагъэу ар къэзыушыхьатырэ тхылъхэмрэ бгъэхалъхьэхэмрэ аратыжьыгъэх Адыгэ электрическэ сетьхэм Iоф ащызышIэрэ Виктор Кузьминымрэ АР-м культурэмкIэ и Министерствэ и Картиннэ галерее идиректорэу Бырсыр Абдулахьрэ.

АР-м и ЛIышъхьэ иунашъокIэ «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиIорэ медалыр фагъэшъошагъ техническэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу, научнэ-производственнэ концернэу «Лидар» зыцIэм (Москва) ипрезидентэу ГъукIэлI Юрий. «АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэ щытхъуцIэр къалэжьыгъ Яблоновскэ муниципальнэ поликлиникэм иврач-эндокринологэу Шъоумыз Нэфсэтрэ Мыекъопэ къэлэ поликлиникэу N 4-м иврач-кардиологэу Пэнэшъу Светланэрэ. АР-м изаслуженнэ журналист хъугъэх республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» исобкорэу Хъущт Щэбанрэ АР-м ижурналистхэм я Союз хэт Тыркоо Заурбыйрэ. «Адыгеим изаслуженнэ артист» зыфиIорэ щытхъуцIэр фагъэшъошагъ эстраднэ орэдыIоу Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм щыщ Тхьэгъэлыдж Светланэ. Спорт лъэпкъ зэфэшъхьафхэмкIэ тренерхэу Бэгъэдыр Руслъан, Хьабый Байзэт ыкIи Хьэшъхьанэкъо Айвар «АР-м изаслуженнэ тренер» хъугъэх. Джащ фэдэу агропромышленнэ комплексым, промышленностым, нэмыкI лъэныкъохэмкIи гъэхъэгъэшIу зышIыгъэхэм къалэжьыгъэ тын лъапIэхэр аратыжьыгъэх. АР-м и ЛIышъхьэ ирэзэныгъэ тхылъхэр нэбгыритIум афагъэшъошагъ.

ТхьакIущынэ Аслъан щытхъуцIэхэр ыкIи тын лъапIэхэр къызаретыжьыхэм ыуж ахэр къызыфагъэшъошагъэхэм джыри зэ къафэгушIуагъ, псауныгъэ пытэ яIэу, ягъэхъагъэхэм къащымыкIэу ыпэкIэ лъыкIотэнхэу къафэлъэIуагъ. Зэхэтхэу нэпэеплъ сурэт зытырарагъэхыгъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

ГумэкIыгъом икIэуххэр дагъэзыжьыщтых

Шэуджэн районым икъоджитIоу Мамхыгъэрэ Хьакурынэхьаблэрэ цIыфхэр зыщыпсэухэрэ унэхэу ыкIи социальнэ псэуалъэхэу адэтхэм шышъхьэIум и 3-р къызщихьащт чэщым жьыбгъэшхоу щыIагъэм зэрар арихыгъ.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан пшъэрылъ зэрэфишIыгъэм тетэу АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу, ГО-мкIэ ыкIи ЧС-мкIэ республикэ комиссием и Тхьаматэу Алексей Петрусенкэр а чIыпIэхэм ащыIагъ.

ПэшIорыгъэшъэу зэрагъэунэфыгъэмкIэ, Мамхыгъэ дэс цIыфхэм яунэ 23-мэ ашъхьэхэр ыкIи электричествэр зэрыкIорэ линиехэр ыгъэфыкъуагъэх. Хьакурынэхьаблэ кIэ лъэпкъ культурэм и Гупчэ иунашъхьэ щыщ жьыбгъэшхом къытыритхъыгъ, джащ фэдэу гъэмэфэ кинотеатрэм, кIэлэцIыкIу IыгъыпIэм, реабилитационнэ гупчэм, еджэпIэ-интернатым, район гъэзетыр зычIэт унэм ыкIи цIыфхэр зычIэс унищмэ ашъхьэхэр къытыритхъыгъэх. Жьыбгъэшхом чъыгипшI пчъагъэ рикIыкIыгъ, электроподстанциеу «Мамхыгъ» зыфиIорэм токыр емыкIолIэжьы ышIыгъ, вольтышхо зиIэ ЛЭП-хэм апкъ зэрар рихыгъ.

ТхьакIущынэ Аслъан пшъэрылъ афишIыгъ зэрарэу ахыгъэр псынкIэу къырадзэнэу ыкIи а цIыф псэупIэхэм адэсхэм IэпыIэгъу аратынэу. ГумэкIыгъор къызщыхъугъэ чIыпIэм Iоф щашIэ энергетикхэм, МЧС-м испециалистхэм, министерствэхэу мэкъу-мэщым, псэолъэшIыным ыкIи ЖКХ-м яIофыгъохэм япхыгъэу щытхэм яIофышIэхэм.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ ипресс-къулыкъу

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм НыбжьыкIэ парламентэу щызэхащэщтым хэтыщтхэм ягъэнэфэн ехьылIагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм НыбжьыкIэ парламентэу щызэхащэщтым ехьылIэгъэ Положением ия III-рэ раздел тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешIы:**

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм НыбжьыкIэ парламентэу щызэхащэщтым хэтыщтхэм ягъэнэфэн зэрэкIорэмкIэ макъэ ягъэIугъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм НыбжьыкIэ парламентэу щызэхащэщтым хэтыщтхэм якъэгъэлъэгъонкIэ унашъохэр къэбар жъугъэм иамалхэм мы унашъор къызыхаутырэм ыуж мэзитIу пIалъэм къыкIоцI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм IэкIэгъэхьэгъэнхэу.

3. Заштэрэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Федор ФЕДОРКО

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 27-рэ, 2011-рэ илъэс
N 111

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Лъэпкъ ыкIи культурнэ хабзэхэр къэухъумэгъэнхэм, ахэм хэхъоныгъэ афэшIыгъэным яIахьышхо зэрэхашIыхьэрэм, Iофэу зыфэгъэзагъэхэмкIэ IэпэIэсэныгъэ ин зэрахэлъым ыкIи къыткIэхъухьэхэрэм япIункIэ гъэхъагъэхэр зэрашIыхэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

— **Шъхьэлэхъо Светланэ Ибрахьимэ ыпхъум,** Адыгэ Республикэм лъэпкъ культурэмкIэ и Гупчэ идиректор игуадзэ;

— **ПэшIо Нурет Щэбанэ ыпхъум,** Адыгэ Республикэм лъэпкъ культурэмкIэ и Гупчэ лъэпкъ творчествэмкIэ иотдел ипащэ.

ЗэIукIэгъу гъэшIэгъонхэр

В. Путиныр ныбжьыкIэмэ ащэгугъы

Урысыем и Премьер-министрэу Владимир Путиныр ныбжьыкIэмэ языгъэпсэфыпIэу «Селигер-2011»-м вертолеткIэ зэбыбым, зэIукIэгъоу зыхэлэжьагъэм пIуныгъэ мэхьанэ иIэуи щытыгъ. Урысыем Народнэ фронтыр щызэхащэныр сыда къызыхэкIыгъэр? Партиеу «Единэ Россием» лъэхъаным диштэу сыд фэдэ зэхъокIыныгъэха ищыкIагъэхэр?

Хэгъэгум зэхъокIыныгъэ инхэр фэхъунхэм сэнаущыгъэ зыхэлъ ныбжьыкIэхэр чанэу хэлэжьэнхэм фэшI Народнэ фронтым ишIуагъэ къэкIощтэу Владимир Путиным елъытэ. Партиеу «Единэ Россием» зэхъокIыныгъэ инхэр ищыкIагъэх. Лъэхъаным диштэу Iофхэр зэхэщэгъэнхэм пае ныбжьыкIэхэр бэ хъухэу Народнэ фронтым хэмыхьэхэ хъущтэп.

НыбжьыкIэмэ шэн дахэхэр зэрахьанхэм, псауныгъэ пытэ яIэу лэжьэнхэм, псэунхэм пае план хэхыгъэу «Селигер-2011»-м щызэхагъэуцуагъэм Владимир Путиным зыщигъэгъозагъ. Илъэсым къыкIоцI В. Путиным ионтэгъугъэ грамм 500 хигъэкIынэу ныбжьыкIэмэ къариIуагъ.

Партиеу «Единэ Россиер» IэпыIэгъу къафэхъуи, «Селигер-2011»-р зэхащагъ. Ащ фэдэ ныбжьыкIэ зыгъэпсэфыпIэхэм IэкIыб хэгъэгухэм Iоф ащашIэ, опыт яIэ хъугъэ. «Селигерыр» къэзыубырэмэ апэуцужьынхэ, язэхахьэхэм къарагъэблэгъэнхэ фаеу В. Путиным елъытэ. ЕплъыкIэ зэфэшъхьафхэр зиIэхэм уядэIузэ, акъыл къызэдэбгъотын плъэкIыщт.

Кризисыр Урысыем щаухыгъэу В. Путиным къыIуагъ. Зэгъэпшэнхэр ышIыхэзэ, Урысыем щызекIорэ ахъщэм ыуасэ агъэпытэн зэрэфаер къыхигъэщыгъ.

Пщэры хъугъэ ныбжьыкIэхэм В. Путиныр аIукIагъ. Никита Италянцевым килограмми 148-рэ къыщэчыщтыгъ, килограмм 37-рэ зыхигъэкIыгъ. Спортым упылъын зэрэфаем, гушъхьэ кIуачIэр зэрэбгъэпытэщтым удэшъхьахы зэрэмыхъущтым, нэмыкIхэми атегущыIагъэх.

ГъогурыкIоным ишапхъэхэр нахьышIоу гъэфедэгъэнхэм, нэфынэгъуазэм плъыжьыр къегъэлъагъоми, щынагъо щымыIэмэ водителыр ыпэкIэ лъыкIуатэ хъущтэу Александр Шумскэм елъытэ. Ащ нэфынэгъуазэр зыфытырагъэпсыхьэкIэ машинэхэм бензинэу агъэстырэр, машинэ «пробкэхэр» нахь макIэ хъущтых. США-м, Германием, нэмыкIхэми а опытыр ащагъэфедэ.

Альпинистхэм яIофыгъохэм В. Путиным защигъэгъозагъ, Премьер-министрэм ятэ Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъ. Заом ехьылIэгъэ къэбархэр къаIуатэхэзэ, щысэхэр къахьыгъэх.

2005-рэ илъэсым къыщыублагъэу «Селигерыр» зэхащэ. НыбжьыкIэ IофыгъохэмкIэ федеральнэ къулыкъур ащ кIэщакIо фэхъугъ. Хыкъумэу Селигерыр Тверь хэкум ит, къалэу Осташковым пэгъунэгъу.

Уасэхэм къахэмыхъоным фэбанэх

Мы аужырэ илъэсхэм бензиным ыуасэ лъэшэу къызэрэхэхъуагъэм цIыф къызэрыкIохэр, водительхэр лъэшэу егъэгумэкIых. Монополистхэм яеплъыкIэ дыримыгъаштэу, Урысыем иполитическэ партиеу «Единэ Россием и НыбжьыкIэ Гвардие» ирегиональнэ къутамэу Адыгеим щыIэм Мыекъуапэ бензин зыщырагъэхъорэ станциеу дэтхэм ащыщ горэм дэжь акциеу «Бензин пыутым тыфэбанэ» зыфиIорэр тыгъуасэ щызэхищагъ. Мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэр Урысыем ишъолъырхэм зэкIэми мы мафэм ащыкIуагъ.

Фестивалыр къызэIуахыгъ

Турист-спорт фестивалэу «Фыщт иджэгукIэхэр» зыфиIорэр шышъхьэIум и 4-м къыщегъэжьагъэу и 7-м нэс Мыекъопэ районым щыкIощт. Мы Iофтхьабзэр я 11-у Адыгэ Республикэм щызэхащэ ыкIи, хабзэ зэрэхъугъэу, регион зэфэшъхьафыбэм къарыкIырэ лIыкIохэр ащ хэлажьэх.

Фестивалым кIэщакIо фэхъугъэх Мыекъуапэ физическэ культурэмрэ спортымрэкIэ икомитетрэ Адыгеим спорт туризмэмкIэ и Федерациерэ.

(Тикорр.).

ГъэцэкIэжьынхэр лъагъэкIуатэх

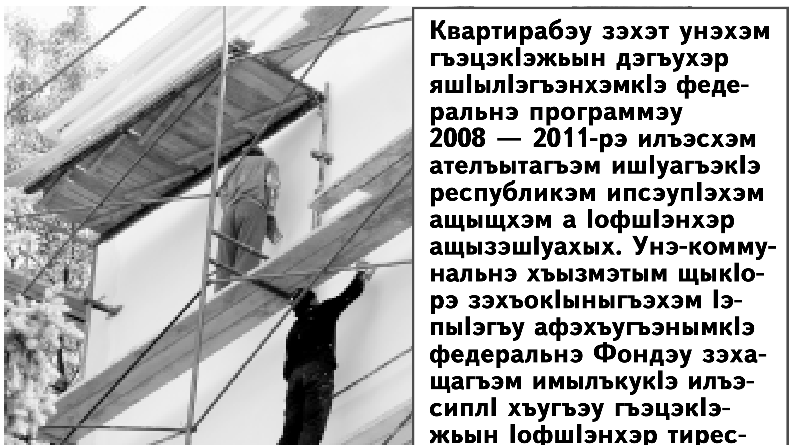

Квартирабэу зэхэт унэхэм гъэцэкIэжьын дэгъухэр яшIылIэгъэнхэмкIэ федеральнэ программэу 2008 — 2011-рэ илъэсхэм ателъытагъэм ишIуагъэкIэ республикэм ипсэупIэхэм ащыщхэм а IофшIэнхэр ащызэшIуахых. Унэ-коммунальнэ хъызмэтым щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ федеральнэ Фондэу зэхащагъэм имылъкукIэ илъэсиплI хъугъэу гъэцэкIэжьын IофшIэнхэр тиреспублики щэкIох.

Адыгэ Республикэм псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, унэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтымкIэ иминистрэ игуадзэу Хьаткъо Рэмэзанэ тызэрэщигъэгъозагъэмкIэ, ЖКХ-м щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ Фондым иунашъокIэ квартирабэу зэхэт унэхэм капитальнэ гъэцэкIэжьынхэр яшIылIэгъэнхэм пае мы илъэсым телъытэгъэ ахъщэу сомэ миллион 35-м ехъу Адыгеим къыфитIупщыгъ. Ащ нэмыкIэу, республикэ ыкIи чIыпIэ бюджетхэм, квартирабэу зэхэт унэхэм ябысымхэм къатефэрэ ахъщэ Iахьэр къыхалъхьащт. ЗэкIэмкIи мылъкоу зэIукIэщтыр сомэ миллион 49-рэ мин 901-рэ мэхъу. 2011-рэ илъэсым квартирабэу зэхэт унэхэм гъэцэкIэжьын дэгъухэр яшIылIэгъэнхэм телъытэгъэ программэм ишIуагъэкIэ унэ 30 республикэм щагъэкIэжьыщт. ЗэкIэмкIи ахэр квадратнэ метрэ мин 71,9-рэ мэхъух.

Республикэм зэкIэмкIи игъэкIотыгъэ гъэцэкIэжьынхэр зищыкIагъэхэр унэ 1500-рэ фэдиз мэхъу. Ахэм ащыщэу агъэцэкIэжьыгъэр унэ 647-рэ. Ар азыныкъо хъурэп.

— 2010-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, мы илъэсым къытIэкIэхьэгъэ ахъщэр мэкIэ дэд, — еIо Хьаткъо Рэмэзанэ. — ГущыIэм пае, гъэрекIо мыщ фэдэ гъэцэкIэжьынхэм сомэ миллион 424-рэ апэIудгъэхьэгъагъэмэ, мыгъэ миллион 50-м шIокIыгъэп. Ар мэкIэ дэд. ГъэцэкIэжьынхэм апэIухьащт мылъкур бэмышIэу къытIэкIэхьагъ. ЗэкIэ муниципальнэ образованиехэм зэзэгъыныгъэхэр адытиIэхэу мы программэм къыхэтэгъэлажьэх, шъхьадж къытефэрэ мылъкур игъом IэкIэтэгъахьэ. Непэ республикэм щагъэцэкIэжьырэ унэ 30-м щыщэу Мыекъуапэ щызэтырагъэпсыхьажьыхэрэр мыгъэрэ программэм къыхиубытэгъэ уни 6-р ары. Ахэм ащыщхэу этажыбэу зэтет уни 5-м ахэт лифтхэр зэблахъущтых, зы унэ закъу ныIэп игъэкIотыгъэ гъэцэкIэжьынхэр зищыкIагъэхэр. Арышъ, IофшIэнхэр мэзитIум къыкIоцI къаухынхэм тыщэгугъы.

Унэхэм ягъэцэкIэжьын епхыгъэ IофшIэнхэм ядэгъугъэ цIыфхэр ымыгъэразэхэу бэрэ къызэрэхэкIырэм фэгъэхьыгъэ упчIэр Хьаткъо Рэмэзанэ фэтымыгъэзэн тлъэкIыгъэп. Ащ иджэуапэу къызэриIуагъэмкIэ, мы программэр зырагъэжьагъэм къыщыублагъэу цIыфхэм ядэо тхылъхэр бэу къаIэкIэхьагъэх. Ахэр яамал къызэрихьэу зэрэдагъэзыжьыщтхэм министерствэр ыуж ит. ПсэолъэшI фирмэхэу зиIофшIэн емыгугъухэу, шапхъэхэр зыукъохэу къахэфагъэхэр ыужкIэ тендерхэм ахагъэлэжьэжьыщтхэп ыкIи мытэрэзэу агъэцэкIэгъэ IофшIэнхэр кIарагъэшIыкIыжьыщтых.

КIАРЭ Фатим.

Къыхэтыутыгъэм къыраIуалIэхэрэр

Адыгэ шъуашэм имэфэкI

«Налмэсым» икъэшъуакIохэу Нэгъой Мадинэрэ Къулэ Мурадинэрэ.

Адыгэ шъуашэм имэфэкI тиреспубликэ щызэхэщэгъэным фэгъэхьыгъэу «Адыгэ макъэм» къыхиутыгъэхэм тигъэзетеджэхэм къараIуалIэхэрэр тшIогъэшIэгъон.

— МэфэкI шIагъоу тиIэхэм ащыщ хъунэу сэгугъэ, **— еIо Мыекъуапэ щыпсэурэ Бэрэтэрэ Аслъан.** — Адыгэ шъуашэр сщыгъэу мэфэкIым сыхэлэжьэщт.

— Адыгэ къашъохэр сикIасэх, Адыгэ къэралыгъо университетым илъэпкъ ансамблэу «Нартым» сыхэт, **— еIо Мамсыр Сусаннэ.** — Адыгэ шъуашэм и Мафэ гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъом зэхарэмыщ. Студентхэр, ныбжьыкIэхэр нахьыбэ хъухэу хэлэжьэнхэм фэшI гъатхэм е бжыхьэм дгъэмэфэкIыныр нахьышIу. Iофтхьабзэр къезыхьыжьагъэмэ лъэшэу тафэраз.

* * *

— Адыгэ шъуашэр дунаим тет лъэпкъ шъошэ анахь дахэмэ ахэтэлъытэ, **— къеIуатэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Академическэ къэшъокIо ансамблэу «Налмэсым» иартистэу Къулэ Мурадинэ.** — Адыгэ шъуашэр пщыгъэу пчэгум укъихьэ зыхъукIэ лъэпкъым ишэн-хабзэхэр зеохьэх.

Адыгэ шъуашэм имэфэкI зэхащэмэ чанэу хэлажьэ зышIоигъохэм ащыщых «Налмэсым» икъэшъуакIохэу Бахъукъо Адамэ, Бэрзэдж Сыхьатбый, Нэгъой Мадинэ, нэмыкIхэри.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

ЗэхъокIыныгъэшхо фэхъугъэп

Бэдзэр зэфыщытыкIэ щыIакIэм къызыдихьыгъэ къиныгъо шъхьаIэхэм зыкIэ ащыщ зэрыпсэущтыр къызщигъэхъэщт IофшIапIэ зымыгъотыхэрэр къытхэтыхэ зэрэхъугъэр. Унэе IофшIапIэм ипащэ ыгъэлэжьэщт пчъагъэр, IофышIэ къызэрыкIохэу ыкIи специалистхэу ищыкIэгъэщтхэр зэрэфаеу егъэнафэшъ, бгъэлажьэхэрэм япчъагъэ хэбгъэхъон фае пIонышъ унашъо фэпшIынэу Iизын къэзытырэ закон щыIэп. Ар зы лъэныкъу. ЯтIонэрэмкIэ, къэралыгъо мылъкум инахьыбэр бэшIагъэ защэжьыгъэр, амыщагъэу къэнагъэри илъэс къэс нахь макIэ ашIы. Джащ фэдэу къэралыгъо мылъкукIэ заводи, фабрики, нэмыкI IофшIапIи агъэпсыжьырэп. Арышъ, къэралыгъо чиновник IэнатIэ зыфэмыубытыщт пстэуми IофшIапIэ горэм ибысым лъэIукIэ зыфагъэзэн, зэраIоу, ащ фэпщылIын фаеу мэхъу. Ащ лэжьапкIэу къыуитыщтым, IофшIэным епхыгъэ шапхъэхэу къыпфигъэнэфэщтхэм уагъэразэмэ уфэлэжьэщт, уамыгъэразэрэмэ, мыпсэу-мылажьэу урамым тетхэм ясатыр ухэуцощт.

Шъыпкъэ, зыщылэжьэщт чIыпIэ зимыIэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэным ехьылIэгъэ Iофыгъохэр хабзэм зэримыхьэхэу пIон плъэкIыщтэп. Ащ пэе шъыпкъэкIэ къулыкъу зэхэщагъи щыI, хэбзэ шапхъэхэм адиштэу учетым хагъэуцуагъэхэм ащ пособиехэр аретых, ашъхьэкIэ зыпылъыщтхэ Iоф зэхэзыщэ зышIоигъохэм адеIэ, сэнэхьатхэр зэрагъэгъотынхэм пае IофшIэн зимыIэхэр еджакIо егъакIох.

Адыгэ Республикэм цIыфхэм IофшIэн ягъэгъотыгъэнымкIэ икъэралыгъо къулыкъу и ГъэIорышIапIэ а лъэныкъомкIэ тиреспубликэ изэхэщэкIо шъхьаIэу щыт. Адрэ пшъэрылъхэу ыгъэцакIэхэрэм ягъусэу, IофшIэн зимыIэхэм, предприятиехэм ыкIи организациехэм къаIуагъэкIыгъэхэм, ежьхэм учетым хагъэуцуагъэхэм ыкIи хагъэкIыжьыгъэхэм, IофшIапIэхэм къатыгъэ вакансиехэм, нэмыкIхэм яхьылIэгъэ мониторинг зэхищагъэу, тхьамафэ къэс зэфэхьысыжьхэр ешIых. Аужырэ тхьамэфищым, нэмыкIэу къэпIон хъумэ, бэдзэогъум и 13-м къыщыублагъэу шышъхьэIум и 3-м нэсырэ пIалъэм телъытэгъэ зэфэхьысыжьхэу ышIыгъэхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкIэ, IофшIэн зимыIэхэм япчъагъэ Адыгэ Республикэм лъэгапIэу щыриIэм зэхъокIыныгъэ фэхъугъэп, зэрэпроцентитIоу къэнэжьыгъ.

Арэу щытми, IофшIэн имыIэкIэ алъыти учетым хагъэуцуагъэхэм япчъагъэ тхьамафэ къэс нахь макIэ хъущтыгъ. ГущыIэм пае, бэдзэогъум и 20-м ехъулIэу ахэм япчъагъэ 4303-рэ хъущтыгъэмэ, и 27-м ехъулIэу 4250-м ыкIи шышъхьэIум и 3-м ехъулIэу 4149-м нэсэу пчъагъэхэр къеIыхыгъэх. Ащ дыкIыгъоу тхьамэфищым яIофышIэхэм япчъагъэ къыщагъэкIэнэу унашъо зэрашIыгъэм ехьылIэгъэ къэбархэр организацие зэфэшъхьафхэм цIыфхэм IофшIэн ягъэгъотыгъэнымкIэ республикэ къулыкъум и ГъэIорышIапIэ къылъагъэIэсыгъэх. Ахэм ащыщых поселкэу Краснооктябрьскэм дэт республикэ къэралыгъо учреждениеу «Предгорнэ мэзхозыр» зыфиIоу нэбгырэ 19 зыIутыр, ООО-у «Красногвардейскагро-промэнерго» зыфиIорэр, нэбгырэ 519-м Iоф зыщашIэрэ ОАО-у «Къыблэ телекоммуникационнэ компаниер». Тхьамэфищым къыкIоцI зэкIэмкIи IофшIэн зимыIэкIэ алъытагъэхэр нэбгырэ 692-рэ мэхъу. Ахэм ащыщхэу нэбгырэ 80-р IофшIэпIэ зэфэшъхьафхэм къаIуагъэкIыгъэх.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

Тиурам тыгъэр къыщыкъокIы

Роман

ЯтIонэрэ тхылъым щыщ пычыгъохэр

ХЪУРМЭ Хъусен

Сурэтыр авторым ышIыгъ

(КъызыкIэлъыкIорэр бэдзэогъум и 28-м къыдэкIыгъэ номерым ит).

— Адэ уфэмыеба, сизакъоми ар къэзгъотын, ау сыгужъуакIэ дизэу къызсшыпыкIэ укъысэхъопсэжьын, — хъэтэшхо сызпимыхьэу къысиIуи, мэзым икуупIэкIэ ежьагъ.

ТIэкIурэ лъыхъонышъ, къужъ шагъэхэр къызимыгъотхэкIэ псынкIэу къыхэкIыжьыным сыщыгугъыгъэми, сежэу шIукIаерэ сыщысыгъ. Нахь охътабэ тешIэ къэси, нахь сакъэу сыкIэдэIукIэу есэгъажьэ шъхьаем, бзыумэ яорэд макъэрэ къанджхэм язэпэчачэрэ афэшъхьаф стхьакIумэ къыридзэрэп. Мэзым сизакъоу сыкъызэрэхэнагъэм ищынагъо ащ зыхысигъэшIагъэу Амзанэ седжэу есэгъэжьэ. Ау иджэуап зэхэсхырэпышъ, сызыщыгугъын зэрэщымыIэр къызгурыIуагъэу къыкIэстхъу, гъэхъунэм сыкъэчъэжьы.

Джы мыщи зэрэщысизакъом дунаир зэрэщытэу щынагъоу къысщигъэхъущтыгъ. ЗэкIэм сыгу къэкIыжьышъ Лэбэмэз хэс мэзкъатыхъу щынагъохэр тыди уапэ къыщифэхэу Мэд зэриIорэр, Амзанэ ахэр къытебанэхэмэ къыщышIын ылъэкIыщтым сызегупшысэкIэ, скIышъоц къэушхъорэцы. Сэ ахэм защысыухъумэным пае сыгуIэзэ кум зесэдзэ. СшIоигъо закъор псынкIаIоу тадэжь тыкIожьыныр ары шъхьаем, ситати, Амзани джыдэдэм мэзым къыхэкIыжьыпагъэхэкIи, цухэу тызыщэжьыщтхэр слъэгъухэрэп. Ахэр ситатэ бжьым зыкIетIупщыхэм, яхъун зыщаублэгъэгъэ чIыпIэм зэрэщымытыжьхэм сшъхьэ къырегъао сызэнэгуещтыгъэ шъыпкъэм нэмыкI зэрэмыхъугъэр — тэ тыкъагъани, ежьхэр чылэм зэрэкIожьыгъэхэр. Ащ пае гъэхъунэм тыкъызэрихьэгъэ гъогум сынэхэр къытесхынхэ слъэкIырэп. НэмыкI лъэныкъокIэ сыплъэнэу сыгу къызыкIыгъэр, цу пырхъэ макъэ стхьакIумэ къыщыредзэр ары ныIэп. СыгуIэзэ зыкъызызэзгъэзэкIыкIэ, Къэрэсыу еолIэрэ гъэхъунэ пакIэм гупсэфэу зэрэщыхъухэрэр синэплъэгъу къыредзэ ыкIи жышхо къэсэщэжьы.

Мыщ дэжьым ситатэ мэзым къыхэмыкIыжьыгъагъэмэ сшIэщтыгъэр сшIэрэп. Чы хьанышIур ытамэ телъэу мэзIупэм рекIокIырэ пэрэжъые шъолъырым къыкIоцIырыкIыжьэу зэрэслъэгъоу сыпэгъочъи, кум тыкъекIолIэжьыфэ ыуж зыкъисымыгъанэу, Амзанэ къужъ шагъэмэ алъыхъунэу зэрежьагъэр, нэужым седжи шъхьаем, зи къызэримыIожьыгъэр сыгуIэзэ фэсIотагъ. Ау шIосыушъэфыгъ сизакъоу сыкъызэнэм сыщынэу зэрезгъэжьагъэр. Сыфэягъэп сыкъэрабгъэу къызэзгъэплъынэу.

— Зыми хъущтэп пшынахьыжъ, — сызэремыжагъэу мыгумэкIыхэу ащ къысеIо.

— Адэ седжэ зэхъум зи къыIожьыщтыгъэпи... Лэбэмэз хэс мэзкъатхъухэр къакIохи, ашхыгъэмэ шIэ? — анахь сызыщыщынэрэмкIэ сеупчIы.

— Мэд «имэзкъатыхъухэр» арыхэн фае зыфапIохэрэр, — чы кIыхьэ хьанышхоу ытамэ телъыгъэр коу тыкъызэкIолIэжьыгъэм зырилъхьахэкIэ зыкъысфегъазэшъ, IущхыпцIыкIызэ къысеIо ыкIи гъончэдж джыбэм еIэбэжьы, гъожьыбзэу къужъ шэгъэ бжыб къырехы, сIэгуитIоу зэгосыубытагъэм зэрифэу къыретакъо. — Лэбэмэз сэ бэрэ сыхэтыгъ, ау олахьэ зы мэзкъатыхъуи ащ щысымылъэгъугъэм, мыщи ахэр зэрэхэмысхэр къысеIон слъэкIыщт.

— Ащыгъум Амзанэ гъощагъэн фай, — сыгу нахь псынкIэ къэхъужьыгъэу жьышхо къэсэщэ.

— Дэгъу пшынахьыжъ ащ фэдэу узэрэфэгумэкIырэр, ау ишъэогъумрэ ежьырэ губгъуи мэзэу тиIи зэкIэ бэшIагъэу зэпэкIагъэкIыгъахэхэшъ, гъощэнкIи сыгугъэрэп. Къэогъэ къужъ чъыг горэ ыпэ къифагъэмэ, зыфаем фэдиз къыугъоинышъ, къыхэкIыжьыщт, сэри чэу къэсыупкIагъэр ащ нэс къыхэсхыжьыщт, — ыгъази, мэзымкIэ джыри ежьэжьыгъ. Ау хэхьагъу ифагъэп, иджабгъу лъэныкъокIэ пэчыжьэкIаеу ащ къыхэхъушъутыжьырэ Амзанэ куозэ къеджэ фежьагъ:

— Тат, тат, псынкIэу моу къакIо!

— Сыда къэхъугъэр, сикIал? — ситатэ къызэтеуцуагъэу мэкъэ рэхьаткIэ еупчIы.

Къэхъугъэр сэ зыми къысиIожьынэу щытыгъэп. Сыда пIомэ ситатэ къысиIуагъэм емылъытыгъэу сицыхьэ телъыгъ мэзкъатыхъухэм сшынахьыжъ къызэрэрафыжьагъэм.

— Тат, сэ къэзгъотыгъэр зыфэдэр пшIагъоти! ПсынкIэу некIо, озгъэлъэгъущт! — сшынахьыжъ джы ситатэ ыпашъхьэ зэритызи куощтыгъэ.

— Сыда шъыу ащ фэдизэу згъэшIэгъонэу о сэбгъэлъэгъущыр? — ситатэ цыхьэмышI макъэкIэ еупчIыгъэми, къыздикIыгъэмкIэ гуIэзэ зыгъэзэжьыгъэ Амзанэ ыуж ихьагъ. ТIэкIурэ ахэм сакIэлъыплъэу сызыщэтым сэри ауж силъэдагъ.

ЗэрелъэкIонхэрэм пае сIэкIэ тэрэзэу зыкъэсыухъумэжьын сымылъэкIэу чыпэхэр къысэнэпэшъуаохэзэ, хьамлъхунтIэр зыщытшыгъэгъэ чIыпIэм тыблэкIи, чыжьэкIаеу мэзым тызыхахьэм, Амзанэ тыкъызэтыригъэуцуи, къызыIуипхъотыгъ:

— Еплъ, тат, мыры зыфэсIуагъэр! Бэба, зэкIэри кум ифэщтэп ныIа?

Сшынахьыжъ къыгъотыгъэу тыкъыздищагъэр Iошъхьашхор угу къыгъэкIэу натрыфышъхьэ зэтетэкъуагъэу къычIэкIыгъ. Ащ чъыг пкIашъэхэр тетэкъогъагъэх. Колхоз губгъошхом щыкIачыжьырэ натрыфыр арышъ ащ фэдиз зибагъэу хъун ылъэкIынэу къысщыхъурэр ыкIи хьамэм зэрэтетэкъогъэн фаер ситатэрэ синанэрэ къаIохэрэмкIэ сэшIэшъ, джы слъэгъурэ залуэр мэзым зыкIыхэлъыр къызгурыIон сымылъэкIэу ситатэ сеупчIы:

— Мыщ дэжьым хьамэ щашIыщтышъ ара мы натрыфыр къызыкIащагъэр?

— Мэзым хэта хьамэ щызышIырэр? КузэрымыхьэмузэрэзэпырыкIэу щылъыгъэ натрыфэу зымафэ тянэдхэм кIачыжьыгъэм мыр щыщ. Зыгорэхэм къатыгъуи къыхатэкъуагъ, етIанэ ядэжь ащэжьынэу, — Амзанэ ышIапэрэм фэдэу сиупчIэ иджэуап къыретыжьы.

Сэ ар сшIошъ сфэгъэхъурэп, Къэрэсыу ку ушъагъэкIэ укъызэпырыкIыныр хэгъэкIи, зыми кIэмышIагъэхэу шыхэр зыхахьэхэкIэ исэе куу ечъэхыхэзэ, ханэхэу пстэури рэгущыIэшъ. Ащ натрыф кухьэ къызэпырыщын зэрэмылъэкIыщтым сицыхьэ телъэу есэIо:

— Къэрэсыу егъашIи кукIэ узэпырыкIышъущтэп!

Ситати ар зэришIэрэр къезгъэушыхьаты сшIоигъоу сеплъы.

— Мы пшынахьыжъ къыIорэр тэрэзкIэ енэгуягъо, сишъау, — ащ сшъхьашъо Iэ къыщефэми, Амзанэ зэрэдырыгъаштэрэр сигуапэп.

— Мо заулэр къатыгъу зэхъум ХьаIушъожъыкъор тыдэ щыIагъа адэ? — ситатэ сеупчIы синанэрэ Амзанэрэ фышъхьэ тIэкIужъые кьашыпынэу зэрэфэягъэхэм пае ХьаIушъожъыкъор къамыщкIэ Iаеу къызэряогъагъэр сынэгу къыкIэуцожьыгъэу. КъызгурыIон сымылъэкIырэр натрыф самэшхор мэзым къыхатакъо зэхъум ащ зи зыкIаримыIуагъэр ары.

— А зигугъу къэпшIырэр ямыгъусагъэу оIошъ ара? Кэлъанэрэ сэрырэ шIункI хъугъахэу Фарзэ пцэжьыяшэ тыкъикIыжьы зыхъукIэ, дзыо зэпэдзэкIыр ишыплIэ дэлъэу губгъомкIэ къикIыжьэу зэрэтлъэгъу зэпытырэр ошIэ шъуIуа? — лакъырдэу сшынахьыжъ къысфедзы.

— Ащ фэдэхэр шъуIохэу цIыф зэхешъумыгъэх, зи шъумылъэгъугъэм фэдэуи шъухэт. НекIох джы тыхэжъугъэкIыжь, — ситатэ ежьэжьыгъэти сэри ыуж сихьагъ.

— Адэ мыр къыхэтынэщта? Мары кууж иI, тэтиемкIи тыкъыхэжъугъахьи, изэу тадэжь тэжъугъащэба, — сэ ситатэ ыуж сыкъихьагъэми, Амзанэ ичIыпIэ къимыкощыкIэу къыткIэлъыджэщтыгъ.

Ситатэ ащ къыгъэгубжыгъэу къызэтеуцуи техъупкIэзэ, джащ къызышIуищыкIэ шъознэты зэришIыщтыр зыреIом, ылъапэ ригъанэзэ, сшынахьыжьи къежьэжьыгъ. Мэз гъунэм тыкъызэсыжьым, кум дэжь тыкIожьынышъ, ежьым чыр къыхехыжьыфэ зыми тымыкIонэу къытфигъэпыти, ар къызыщиупкIэгъэ лъэныкъомкIэ ыгъази, мэзым хэхьажьыгъ.

Мэзым тыкъызхэкIыжьым, Амзанэ кум тыримыгъэкIолIэжьэу, къаигъэ ышIи, Къэрэсыу иикIыпIэжь дэжь сищагъ.

— «Кузэрымыхь» аIуагъ пае, мыщ КъэрэсыукIэ зи къимыхьажьэу къыпшIошIымэ, ухэукъо. Марыщъ сэ зыкIэсIогъагъэр, еплъ тэрэзэу, — Iапэ ешIы.

Сэри джы слъэгъущтыгъэ кущэрэхъхэм къапытIэтIыгъэ псынжъэу уц цIыцIыгъэм ыкIыIукIэ тегъухьэгъакIэу, ужхэр къэзышIэу телъыгъэр. Ар Кърэсыу ипс шIуцIашъо къыхэкIыщтыгъ.

— Е зянэ, машинэ джэдэжьыр зыханэ пэтыгъэм коу натрыфыр зэрызыбзэр таущтэу къызэпырыкIышъугъа?! Боу шы пхъашэхэр ащ кIэшIэгъагъэхэщтын.

— Заур иехэр арынхэкIи пшIэнэп...

— Заур ишыхэм натрыф зэрыз кушхор мыщ фэдэ къулэджэ щынагъом егъашIи къызэпыращышъущтэп! — сишъэогъу Руслъанэ дэжь сыкъикIыжьы зыхъукIэ бэрэ слъэгъурэ шы Iэпслъэпсхэм ащ фэдиз кIуачIэ зэрахэмылъым сицыхьэ телъэу сшынахьыжъ есэIожьы.

— Адэ Мэд ишыхэр ара къызэпырызышъущтхэр?

— Хьау, Лекэ иехэр арых!

— Ахэм икъамыщкIэ дэгъоу ахэо зэпытызэ, ашъхьэ гъэкIыгъэу къызэрачъыхьэрэм пае, зэкIэми анахь бэлахьэхэкIэ умыгугъ.

— Адэ Ерэджыбэ иер? — ХьатикъуаекIэ заджэхэрэ тиIахьыл ныоу чыжьэу къикIызэ, мазэм зытIо-зыщэ тадэжь къакIорэр зыпхъухэу тIэмычыжьэу щысхэм якIэлэ зикъэщэгъу ишыкъэритIоу лъэхъум хэт зэпытэу зечъэхэу слъэгъухэрэр ары зыфасIохэрэр. Ау ар Амзанэ зэхихыжьыщтыгъэкIэ сыгугъэрэп, ситатэ игъэпсыкIэ ыумысызэ тхьаусыхэщтыгъэшъ.

— Тэщ пае къыхатэкъогъэнкIи мэхъуба а натрыф шIагъор, сыда джы мэзым къызыкIыхытигъанэрэр! Ар зэтIотэжьырэм ышIошъ мыхъоу боу шIоу щхын! — ыIощтыгъ ащ мыразэу.

Аужырэ уахътэм гу зылъыстэрэр Кэлъанэ игущыIэ шъыпкъэхэр сшынахьыжъ бэрэ къыкIиIотыкIыжьын шэн къызэриштагъэр ары. Джыри зэхэсхыхэрэм мыр ежь ий сIонэу зыгори ахэтыгъэп.

Ситатэ кухьэныкъо фэдиз хъурэ чэу къыупкIагъэр кум къыришIыхьи, чылэм тхьызэкIожьым, щэджэгъоуж хъугъэхагъэ...

Джэгум паго къекIы

ЗэрэсшIоигъуагъэм фэдэу дунаир ошIу дахэу Хьамэщкъомэ яджэгоу тызажэщтыгъэр тефагъ. АщкIэ зишIуагъэ къэкIуагъэу къысшIошIырэр, тыгъоспчыхьэ сызэгъолъыжьым Тхьэм сызэрелъэIугъагъэр ары.

Джэгум къыщышIонхэу ащэщт къоджэ пшъашъэхэм сшыпхъунахьыжъэу Суси, Шъэукъарэ ыпхъу Тэмари зэращыщхэм сицыхьэ телъыгъ.Джыри зи къарамыIуагъэми, ашIуабэ дашIэу ежьхэри ащ зэрежэхэрэр яIокIэшIыкIэхэмкIэ къахэщыщтыгъ. Тусэ ар шIоIофыгъэп, зиуз ыгъэгъолъыпагъэу къэмытэджышъурэ Самэт къыкIэрыкIыщтыгъэпти. Ар джы чэфынчъэ зэпыт, чэщ гумэкIыгъо кIыхьэмэ къин зэрэрагъэлъэгъурэр мыгъуащэу инэу зэхэуагъ.

Мыдрэ Сусэрэ Тэмарэрэ джэгум изыфэгъэхьазырынкIэ егъэлыягъэу мэгумэкIхэу къысщэхъу, къякIупэрэ шъошэ дэхэ дэдэхэм зи япшIэжьын имыщыкIагъэу зыщалъэн къодыем фэхьазырхэу сэлъытэшъ. Сыда пIомэ пшъэшъэ анахь къэшъуакIохэм ащыщхэу чылэм зэрэщалъытэхэрэм пае, мыщ ыпэкIэ Пщычэу щыIэгъэ джэгоу зыдащэгъагъэхэм къызэрикIыжьыгъэхэм тетэу Сусэ исае изэгъэзэфэжьын фежьи, ыгу рихьыпэрэ шъошэ дахэр къызэпиплъыхьэу, ыгъэкъэбзэжьэу, щыкIагъэу филъэгъухэрэр ыгъэтэрэзыжьхэу ыIозэ чэщ реным мычъыеу щыси, нэф къэшъыгъахэу дэпкъым пилъэжьыгъагъ. Ар зыкIасшIэрэр, пчэдыжь чэм дэфыгъом дэжь Тусэ игъусэу щагур зэдапхъэнкIы зэхъум, тIэкIу нахь мыхъуми зэрэмычъыягъэмкIэ синанэ ащ ыгу егъоу джыри щылъыгъэгомэ зэрэхъущтыгъэр къыриIоу зэхэсыгъэшъ ары.

Тэмари ащ фэдэу исае сыдигъокIи зэрэпылъым, джыдэдэми зыщилъэмэ хъунэу зэрэхьазырыпсым седжэнджэшыжьынэу щытэп. ЗыкIыщымытыр, силэгъу ышыпхъунахьыкIэу Дзэхьанэ сыдэджэгунэу ядэжь сыкIо къэси, Тэмарэ исайи ядэпкъ къыгъэкIэракIэу, тэмэкIадзэхэр зиIэ пылъапIэмкIэ зэрэпылъагъэр сэлъэгъушъ ары.

(Джыри къыкIэлъыкIощт).

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКIЭ

Фильмэхэм къакIэупчIэх, адыгабзэр...

Тыркуем щыкIогъэ фестивальхэм лъэпкъ мэхьанэу яIэм къытегущыIэ тшIоигъоу Нэгъэплъэ Аскэрбый телъэIугъ. Адыгэмэ афэгъэхьыгъэ фильмэхэм япроектхэм ар зэхэщакIо афэхъугъ. Тилъэпкъэгъухэу IэкIыб хэгъэгум щыпсэурэмэ аIукIагъ.

— Мраморнэ хым дэжь щыкIогъэ фестивалым нэбгырэ мини 6 фэдиз хэлэжьагъ, — еIо Нэгъэплъэ Аскэрбый. — Къалэу Генен ар пэгъунэгъу. Тилъэпкъэгъухэр дахэу къытпэгъокIыгъэх, адыгэмэ алъапсэ тихэку зэрэщыIэр ашIэ.

— Адыгэ къуаджэхэу Пэнэжьыкъуай, ПчыхьалIыкъуай, Щынджый, Тэхъутэмыкъуай, Еджэркъуай, нэмыкIхэри Тыркуем итых.

— ЗыфэпIорэ къуаджэмэ сащыгъуаз, тилъэпкъэгъоу ащыпсэурэмэ саIукIагъ. Щынджые щыщэу Мамый Нэшэт бысымэу сиIагъ. Сызыфэе гъогухэр сигъэлъэгъугъэх, адыгэхэм Тыркуем щыIакIэу щыряIэм нахь гъэшIэгъонэу сыщигъэгъозагъ. Дюзджэ шапсыгъэхэмрэ бжъэдыгъухэмрэ нахь къебэкIыхэу щэпсэух.

— Къайсыр дэжь щыкIогъэ фестивалыми ухэлэжьэщтэу къысэпIогъагъ. Игъо уифагъэба?

— ЗэIукIэгъу гъэшIэгъонхэр щытиIагъэх. ШъолъырэузыцIэ къепIуагъэм къэбэртаехэр щэпсэух. КъызэрэтаIуагъэмкIэ, къуаджэу Коркмэзым, адыгэхэм ащ зэреджэхэрэр Ендрей, илъэси 150-рэ ыныбжь. Анзорей, Къэншъэуей, Астемрей, нэмыкI адыгэ чылэмэ адэсхэм таIукIагъ.

— Аскэрбый, уиунэкъощмэ уаIукIагъэба?

— Нэгъаплъэхэри ащ щэпсэух. Коркмэзым дэсых. АдыгабзэкIэ ныбжьыкIэу гущыIэрэр макIэ. НахьыжъыIохэм зыгорэущтэу тагурыIощтыгъ, ау кIалэхэмрэ пшъашъэхэмрэ сыгу ягъугъ — нэгушIоу къытэплъых шъхьаем, адыгабзэр аIэкIэзыпэным нэсыгъэх.

— Ныбжь хэкIотагъэ зиIэмэ сыда къыуаIуагъэр? Лъэпкъэу зыхэсхэм «ахэткIухьаха»?

— Илъэс 96-рэ зыныбжьыр лIыжъэу слъытагъэп. Мэшэлахь, итеплъэкIэ Кавказ шъолъырым зэрэщыщыр къыхэщы, пкъышIоу къэлъагъо. Шокъулэ НэшIуцI сикъызытегущыIэрэр. Ятэжъ кIэлэцIыкIоу хэкум икIыжьыгъагъ. АдыгабзэкIэ къэгущыIэзэ нэпсыр къехэуи къыхэкIыгъ. Тилъэпкъ зэритэкъухыгъэр лъэшэу гухэкI щэхъу.

— Фильмэу адыгэмэ афэгъэхьыгъэм еплъыгъэхэба?

— Район гупчэу Гоксюн фильмэм илъэтегъэуцо щыкIуагъ. Къэбэртэе къоджэ 15, абдзэхэ къоджитIу, чэчэн чылэгъуитIу фестивалым хэлэжьагъэх. Къуаджэхэр къушъхьэхэм ахэтых. Метрэ 1400-кIэ хым шъхьащыIэтыкIыгъэ чIыпIэм щыпсэухэрэр ахэтых. Адыгэмэ яхьылIэгъэ фильмэхэр ашIогъэшIэгъоныгъэх. УпчIэу къытатыгъэр бэ.

— ТIэкIу шъугужъуагъэу къышъуущыхъугъэба?

— Тигухэлъхэр игъом дгъэцэкIэнхэ зэрэтымылъэкIырэм тэрэзэу теутэкIыжьышъ, «телъахъэ». Лъэпкъым зиугъоижьын фаеу тэлъытэ, ау ащ къешIэкIыгъэ Iофхэр жъажъэу тэгъэцакIэх. Шыкур. ЕгъэжьапIэхэр тшIыгъэхэшъ, фильмэхэмкIэ, концертхэмкIэ, спектаклэхэмкIэ талъыIэсын тэлъэкIы.

— Адыгэ фильмэхэр ашIогъэшIэгъоных, ау къагурэIомэ къытэпIуагъэп.

— АдыгабзэкIэ, урысыбзэкIэ, инджылызыбзэкIэ тыркубзэкIэ, арапыбзэкIэ фильмэхэм япэлых. Iоф къин тызыфежьагъэр, лъыгъэкIотэгъошIоп. Арэу щытми, тапэкIэ тэплъэ.

— IэпыIэгъу къыпфэхъухэба?

— Тхьаегъэпсэух тиIофшIэн лъызыгъэкIуатэ зышIоигъохэр. МыщкIэ Нэгъой Яшар, Чэтэо Ибрахьимэ, нэмыкIмэ лъэшэу сафэраз. Ахэр къыздеIэхи, Тыркуем сыкIуагъ, адыгэ хабзэм, тилъэпкъ итарихъ япхыгъэ фильмэхэм ядгъэплъыгъэх, дискхэр зыщэфыгъэхэри бэ мэхъух.

— Непэ анахьэу узыдэлажьэрэр къытаIоба.

— Лъэпкъ Iофыгъоу тызыпылъыр макIэп. ФильмэхэмкIэ адыгэу дунаим тетмэ талъыIэсы сшIоигъу. «Нарт-ТВ» зыфиIорэм фильмэхэр естыгъэхэу къегъэлъагъох.

— УигухэлъышIухэр къыбдэхъухэу пфэтэIо.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтхэм арытхэр: **Нэгъэплъэ Аскэрбый; дискым итеплъ.**

ЖУРНАЛИСТХЭМРЭ ЩЫIЭНЫГЪЭМРЭ

Шъыпкъэр цIыфмэ алъагъэIэсы

Дунэе автораллиеу «Дэнэ гъогум» изэхэщакIохэм, спортсменхэм зэнэкъокъум еплъыкIэу фыряIэр цIыфмэ алъызыгъэIэсыжьыгъэмэ журналистхэр ащыщых.

2011-рэ илъэсым авторалли шъхьаIэу дунаим щызэхащагъэу алъытэрэр «Дэнэ гъогур» ары. Москва къыщырагъажьи, автомобильхэмкIэ Шъачэ нэсыгъэх. «Дэнэ гъогум» иадминистративнэ директорэу Артем Якубовым къызэрэтиIуагъэу, дунаим щызэлъашIэрэ спортсменхэм ясэнаущыгъэ, лIыгъэу ахэлъыр зэнэкъокъум къыщагъэлъэгъуагъ. Пшахъом, сапэм, псым хэтыхэу автомобилистмэ яIэпэIэсэныгъэ ауплъэкIугъ.

Татарстан икомандэ зэкIэми анахь лъэшэу зэхэщакIохэм алъытэщтыгъ. Пилотэу Фирдаус Кабировыр дунаим щыцIэрыIу. Мыекъуапэ ар къызыщынэсыным шапхъэхэр ыукъуагъэх — псынкIэщэу машинэр зэрифэзэ гъогу къинхэр къыкIугъэх.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналистэу Оксана Гамзаевар зэхэщакIохэм, спортсменхэм гущыIэгъу афэхъугъэу тырихьылIагъ. КъэбаркIыхэр игъэкIотыгъэу къыфаIотагъэх. Лъэшэу тшIогъэшIэгъоныгъэр хьакIэхэр Адыгэ Республикэм къызэрэкIэупчIэгъэхэр ары. Тилъэпкъ шъуашэхэр, адыгэ музыкэр, тиорэдхэмрэ тикъашъохэмрэ лъэшэу агу рихьыгъэх. Тиарпстхэм къагоуцохэзэ нэпэеплъ сурэтхэр атырахыгъэх.

2010-рэ илъэсым «Дэнэ гъогум» изэнэкъокъу хэлажьэхэрэр тиреспубликэ къызэкIохэм, журналистхэр шъхьэихыгъэу цIыфмэ адэгущыIэнхэ амылъэкIэуи зэп зэрэтлъэгъугъагъэр. Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ ипресс-къулыкъу ипащэу Беданэкъо Иляс мыгъэ зэхэщакIомэ пэшIорыгъэшъэу аIукIи, журналистхэм Iэпэо-лъэпао къафэмыхъунхэу ялъэIугъ. ЗэхэщакIохэмрэ бысымхэмрэ псынкIэу зэрэзэгурыIуагъэхэм ишIуагъэкIэ «Дэнэ гъогум» ехьылIэгъэ къэбархэр журналистхэм нахь игъэкIотыгъэу къатхыжьыгъэх.

«Дэнэ гъогур» Олимпиадэ джэгунхэу 2014-рэ илъэсым Шъачэ щыIэщтхэм афэгъэхьыгъ. Ар къыдэтлъытэзэ, нэмыкI спорт зэнэкъокъухэу, фестивальхэу, зэIукIэхэу щыIэщтхэм тэ, журналистхэм, тызэрахэлэжьэщтым непэ тегупшысэ.

Журналистэу Оксана Гамзаевам «Дэнэ гъогур» шIукIэ ыгу къэкIыжьыы, зэIукIэгъу гъэшIэгъонхэм нахьыбэрэ ахэлажьэ шIоигъу. Адыгэ Республикэр бжыхьэм илъэс 20 хъущт. Ащ фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэхэр журналистхэм дэгъоу къатхыжьынхэу, тиреспубликэ ихэхъоныгъэхэр цIыфмэ алъагъэIэсынхэу тэгугъэ.

Сурэтым итыр: **Оксана Гамзаевар Артем Якубовым гущыIэгъу фэхъугъ.**

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

ЗэхэзыщагъэхэрV:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаIэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр
АУЛЪЭ Руслъан

Редактор шъхьаIэм игуадзэр — пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
ХЪУРМЭ Хъусен

ПшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
НЭПШIЭКЪУЙ Заур

Редакциер зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 5185
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1955

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00